

KRÓNIKA

NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS SZEGEDEN

Felszabadulásunk 20. évfordulójának tiszteletére — a Csongrád megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a Népi Iparművészeti Tanács és a szegedi Móra Ferenc Múzeum közreműködésével és támogatásával — népművészeti kiállítást rendeztek Szegeden, a helyi múzeum Horváth Mihály utcai képtárában. A március közepén megnyílt kiállítás az elmúlt húsz esztendő népművészetének fejlődését, eredményét reprezentálja: A sok évszázadon át virágzó és nagyszerű eredményeket produkáló népművészet a huszadik században, az „ipar századában” — és a Horthy-rendszer részvétlensége, nemtörődömsége miatt — sorvadásnak indult hazánkban. Csak a felszabadulást követő években, a népi állam határozó erkölcsi és anyagi támogatásával indulhatott újra fejlődésnek, hogy e fejlődés kiteljesedésével nagyszerű eredményeket érjen el.

A szegedi kiállításon bemutatott anyag — noha keletkezésének időpontja a közvetlen közelmúlt — méltóképpen dokumentálja az elmúlt két évtized fejlődését. Majolikák, népi hímzések, csont- és fafaragások vallanak készítőik formaérzékéről, fantáziájának gazdagságáról. A kiállításon szereplő Vékony Sándor neve nemcsak szűkebb páttriájában, hanem az egész országban ismert: majolikái az újjáteremtődő népművészet hagyományt őrző, s ezzel együtt mégis újat akaró és adó törekvéseinek eredményeiről vallanak. A csont- és fafaragók is megérdemlik a dicséretet: a csanádpalotai Szekeres András, a csongrádi Pap Gusztáv és Szabics Ferenc, a vásárhelyi Koncz Géza munkái egy hasonló jellegű országos kiállításon sem vallának szegyet. Külön kell szólnunk a kiállításon szereplő háziipari szövetkezetekről is. A szegediek, vásárhelyiek és csongrádiak nagy szeretettel őrzik és teremtik újra a népművészet hagyományos díszítő formáit hímzéseiken és szőnyegeiken — anélkül, hogy e népművészeti tevékenység a szó szorosabb értelmében „iparszerűvé” válna és elveszítené természetes, közvetlen, üde báját.

SZÍNHÁZI BEMUTATÓK BÉKÉSCSABÁN ÉS SZEGEDEN

Márciusban mutatta be a Békés megyei Jókai Színház Cserhalmi Imre „*A reggel mindig visszatér*” című színművét. A darab cselekménye napjainkban, értelmiségi környezetben játszódik. Főhősét a minisztériumból igazságtalan vádak alapján egy vidéki kisvárosba helyezik, az ottani középiskola igazgatója lesz. Új munkahelyén újabb megpróbáltatások várnak rá — személyes problémák, intrikák. De később magával ragadja az alkotó munka láza, kapcsolatba kerül környezetének azon tagjaival, akikben él a tettekeszség és a segítség szándéka, s nyilván ez okozza, hogy amikor „rehabilitálni” akarják — tehát: visszahelyezni a minisztériumba —, már nem tud gyorsan és egyértelműen dönteni: visszamenjen-e, vagy pedig itt maradjon, kényszerűségből vállalt, de a munka és a küzdés során megszeretett vidéki munkahelyén. A főhős — s a tépelődéseit ábrázoló író — a cselekmény során nem dönt az „igen” vagy a „nem” egyértelműségével. A kérdés nyitott kérdés marad: a nézőnek is alkalmat adva a tépedődésre, a továbbgondolásra és elgondolkodtatásra.

A bemutatón a főbb szerepekben Miszlay Istvánt, Szoboszlai Sándort, F. Nagy Imrét, Köröstyös Istvánt, Halász Lászlót, Dénes Piroskát, Szentirmai Évát, Jablonkai Máriát, Déry Máriát, Bíró Józsefet, Gyurcsek Sándort és Dánffy Sándort láthatta a közönség.

A Szegedi Nemzeti Színház együttese is Cserhalmi-bemutatóra készül. Áprilisban tűzik műsorra a szerző „Százszor is szeretlek” című dzsessz-musicaljét. A darab zenéjét Stark Tibor szerezte, a dalszöveget G. Dénes György írta. Rendező: Sándor János. Ízelítő a szereposztásból: Lány — Torday Teri. Fiú — Jászai László és Szabó Kálmán. Férj — Király Levente. Asszony — Kovács Zsuzsa. Valaki — Sárosdy Rezső.

ÚJ SYMPOSION

címmel januártól kezdve művészeti-kritikai folyóirat jelenik meg Novi Sadon — a magyar nyelvű irodalmi orgánumok száma tehát eggyel ismét gyarapodott. A folyóirat kezdőszámai első pillantásra és végiglapozásra érdekes, a hagyományos formákhoz szokott szemnek kissé idegen, de korántsem hátrányos színt öltő tördelésükkel és tipográfiájukkal hívják fel magukra a figyelmet. A hasábokon irodalmi, esztétikai, művészetelméleti, politikai és gazdaságpolitikai kérdések elemzésével egyaránt találkozhat az olvasó. A szépirodalmi alkotások közlése mellett a lap szerkesztői nagy gondot fordítanak arra is, hogy a világ könyvtermésének legjaváról rendszeresen tájékoztassák az olvasót — hazai és külföldi szerzők új műveiről egyaránt olvashatunk érdekes szempontú, elemző ismertetéseket Ex Libris-rovatukban. A Centrifugális sarok gloszszái főként szókimondásukkal hívják fel magukra a figyelmet.

Az első számok olvastán nyilvánvalóvá vált már az a szerkesztői szándék, mely az Új Symposion-t az irodalombarátok táboránál szélesebb körnek szánja, mérlegelve és figyelembe véve a modern ember igényeinek és a korszerű műveltség új, sokrétű tudásanyagot magába foglaló normáinak követelményeit. E szerkesztői szándék — úgy hisszük — helyes, a reális igényekhez mért, s az út, amelyen e folyóirat halad, nemcsak a jelen, a jövő útja is.

S amikor első számainak megjelenése alkalmából üdvözljük új, magyar nyelvű laptársunkat, hadd fejezzük ki azt a reményünket, hogy működésével hatékonyan hozzá fog járulni nemcsak a magyar nyelvű irodalom és kultúra megismertetéséhez és terjesztéséhez, hanem a népeink közötti barátság szorosabbá tételéhez és elmélyítéséhez is. Ehhez kívánunk a folyóirat szerkesztőjének és minden munkatársának sok sikert.

ÚJ KÖNTÖSBEN

jelenik meg februártól kezdve a nagy múltú romániai folyóirat, a Korunk. Megváltozott — méghozzá előnyére — a külső borító képe, a belső tördelés. A színvonalas tartalom tehát szebb, tetszetősebb, vonzóbb formát kapott, s biztosak vagyunk benne, hogy újabb híveket szerez majd a színesen szerkesztett, kedvelt folyóiratnak, nemcsak a Román Népközletársaságban, hanem a környező baráti államokban is.